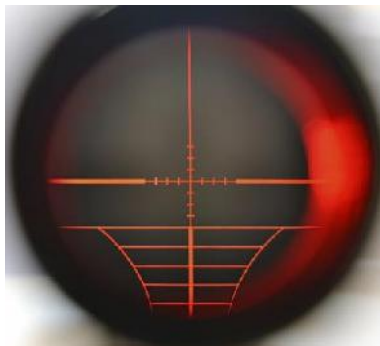

MATERIJAL BR. 8

Scenariji

Scenarij 1. Ubojstva koja je naručila vlada

Izvor: MartinaVaculikova/iStock

Ubojstva po narudžbi vlade ubojstva su koja je naručila ili čak izvršila određena vlada iz političkih razloga. Možda ta praksa nije česta, ali se u prošlosti pojavljivala u različitim režimima, demokratskim i totalitarnim. Kao i svim ubojstvima, tako i onima koja naručuju vlade krše si temeljno ljudsko pravo – pravo na život.

Primjeri slučajeva o kojima se raspravlja kao mogućim ubojstvima koja su naručile vlade su:

1. operacija „Božji gnjev” nakon tragičnih događaja u Münchenu 1972., kad je skupina Izraelaca po nalogu izraelskog predsjednika vlade pronašla i ubila troje preživjelih palestinskih ubojica izraelskih sportaša;
2. politika Svjerene Irske iz 1980-ih „pucaj da ubiješ”, kada su policajci i vojnici navodno namjerno upucali veći broj osumnjičenika bez pokušaja da ih prvo uhite.

Scenarij 2. Pritvor na neodređeno vrijeme bez suđenja

Izvor: sakhorn38/iStock

Pritvor na neodređeno vrijeme je situacija kada država pritvara osobu bez suđenja. Pritvaranjem na neodređeno vrijeme krše se ljudska prava pritvorene osobe jer je protivno načelu da je osumnjičenik nedužan dok se ne dokaže njegova krivnja. Iako to nije česta praksa, vlade su povremeno posljednjih godina znale pritvarati na neodređeno vrijeme osobe za koje su sumnjale da su teroristi ili izdajice.

Primjeri slučajeva koje povezujemo s pritvorom na neodređeno vrijeme bez suđenja su:

1. operacija britanske vojske „Demetrius”, koja je uključivala uhićenja i zatočenja stotina Iraca za koje se smatralo da su bili povezani s Irskom republikanskom vojskom (IRA) i
2. Zaljev Guantanamo, zatvor na Kubi pod američkim nadzorom koji djeluje kao centar za pritvaranje u kojem se osumnjičenike zadržava duže vrijeme.

Scenarij 3. Globalni nadzor

Izvor: © Hellerton

Globalni nadzor odnosi se na masovno nadziranje cjelokupnog čovječanstva bez obzira na nacionalne granice. Kao koncept nije nov, ali njegove političke konotacije jesu jer se odnosi na nadziranje stanovništva za potrebe javnog zdravlja. Globalnim nadzorom koji se provodi iz političkih razloga između ostalog krše se prava pojedinaca na privatnost. Godine 2013. zaposlenik Nacionalne sigurnosne agencije SAD-a (NSA) po imenu Edward Snowden objavio je nekoliko dokumenata kao dokaz globalnoga nadzora koji provodi njegov poslodavac.

- Postoje li okolnosti u kojima ljudska prava mogu ikada biti oduzeta ili poništena?
- Možemo li opravdati oduzimanje ljudskih prava kako bi se zaštitio neki viši društveni cilj?
- I kada prestaje takvo oduzimanje prava? Što mislite o tome, biste li se složili s time da se nekome oduzmu njegova prava pod određenim okolnostima?
- Jesu li šire društvene potrebe važnije od ljudskih prava pojedinca?
- I tko na naposljetku ima pravo odlučivati o tome mogu li se ukinuti prava osumnjičenika?